

ropæiske lande. Men hidtil har man ikke her i landet offentliggjort så detaljerede tabeller. Hvordan kan man da gøre det for Vesteuropa som helhed?

I kap. III gives et kort tilløb til en analyse af tabellen. Her står intet, som ikke er analytisk velkendt. Et appendix præsenterer den inverse matrix knyttet til input-output tabellen, ligesom der gøres kort rede for den almindelige model.

Der er intet sted i den lille bog bidrag til teorien. Alene tabellen er noget nyt. Men det ville heller ikke være så lidt – hvis man kan stole på, at billedet ikke er fortegnet så det gør mere skade end gavn. Herom kan ikke dømmes bl. a. fordi der ikke gives detaljeret rede for, hvorledes tallene er fremkommet.

P. Nørregaard Rasmussen.

Økonomi. Politik. Samhælle. En bok tillägnad Bertil Ohlin på sextio-årsdagen. Bokförlaget Folk och Samhälle, Stockholm 1959. 305 sider.

Ohlins betydning, først som økonom og siden som politiker, motiverer udsendelsen af dette festskrift. Forfatterne udgør en blandet forsamling og således også de behandlede emner. Fødselarens mangeartede gøremål afspejles således på bedste måde i bogen: Her er „ren“, abstrakt teori (Frisch om planlægning over tiden) og teorihistorie (Viner om faktorprisudligning og Johan Åkerman om Stuart Mill), her er en masse om økonomisk politik (bankdirektorerne Browaldh og Wallenberg skriver således om pengepolitik, Surviranta om krigsskadeerstatninger og Harrod om inflation og investering i underudviklede lande) og her er til overflod om politisk teori og praksis. Blandt den sidste gruppe nævnes en spændende beretning af Olle Dahlén, „Oppositionen och 1947 års överläggningar om inflationsläget“, som dog kan være vanskeligt at vurdere for en ikke-indfødt.

Når man af en så broget buket piller

enkelte blomster ud undgår udvalget ikke at blive ensidigt. Men alligevel:

Et stort og meget fængslende bidrag er givet af Lindahl, som nu efter 40 års pause vender tilbage til sin disputats: *Die Gerechtigkeit der Besteuerung*. De mange års hvile har gjort godt. Ikke alene er formuleringerne meget klare, men der bliver tillige lejlighed til ved en behandling af Myrdals kritik (*Vetenskap och politik i nationalekonomien* fra 1930) at kaste fornyet lys over emnet. Hvad angår formuleringen af problemet angives dette at være „att med utgångspunktet från en analys av drivkrafterna inom den finansiella processen förklara sambandet mellan föreställningen om en rättvis beskattning och föreställningen om en rättvis egendoms fördelning“. Det var og er Lindahls (som Wicksells) opfattelse, „att sambandet mellan dessa föreställningar kunde bli föremål för vetenskabelig analys“. Med rette tilbageviser Lindahl nu Myrdals argument, at man ræsonnerer i ring når man refererer til en formuefordeling, som den fremtræder efter beskatningen. Det er, som Lindahl siger, et simultant problem og ikke en cirkelslutning. Derimod tager Lindahl ikke stilling til det vel vægtige argument imod hans opfattelse, at den hviler på en 100-årig psykologisk opfattelse og statsteori, som har mange dunkle pletter. Hertil kommer de komplicerede forbindelser mellem formue- og indkomstfordeling.

Haberler bidrager med en artikel om „Creeping Inflation“. Denne snigende inflation skyldes dels den fulde beskæftigelse og dels fagbevægelsens styrke. „Inflation, creeping or otherwise, will be the most pressing economic problems facing the U.S. for next years“. Der argumenteres nu, at når man først opdager, at priserne vokser 2–3 pct. om året, vil den snigende inflation hurtigt blive galopperende. Hertil er at bemærke, at når man betragter prisudviklingen i U.S.A. (og andre steder), da er der jo ikke tale om en sådan

ropæiske lande. Men hidtil har man ikke her i landet offentliggjort så detaljerede tabeller. Hvordan kan man da gøre det for Vesteuropa som helhed?

I kap. III gives et kort tilløb til en analyse af tabellen. Her står intet, som ikke er analytisk velkendt. Et appendix præsenterer den inverse matrix knyttet til input-output tabellen, ligesom der gøres kort rede for den almindelige model.

Der er intet sted i den lille bog bidrag til teorien. Alene tabellen er noget nyt. Men det ville heller ikke være så lidt – hvis man kan stole på, at billedet ikke er fortegnet så det gør mere skade end gavn. Herom kan ikke dømmes bl. a. fordi der ikke gives detaljeret rede for, hvorledes tallene er fremkommet.

P. Nørregaard Rasmussen.

Økonomi. Politik. Samhælle. En bok tillägnad Bertil Ohlin på sextio-årsdagen. Bokförlaget Folk och Samhälle, Stockholm 1959. 305 sider.

Ohlins betydning, først som økonom og siden som politiker, motiverer udsendelsen af dette festskrift. Forfatterne udgør en blandet forsamling og således også de behandlede emner. Fødselarens mangeartede gøremål afspejles således på bedste måde i bogen: Her er „ren“, abstrakt teori (Frisch om planlægning over tiden) og teorihistorie (Viner om faktorprisudligning og Johan Åkerman om Stuart Mill), her er en masse om økonomisk politik (bankdirektorerne Browaldh og Wallenberg skriver således om pengepolitik, Surviranta om krigsskadeerstatninger og Harrod om inflation og investering i underudviklede lande) og her er til overflod om politisk teori og praksis. Blandt den sidste gruppe nævnes en spændende beretning af Olle Dahlén, „Oppositionen och 1947 års överläggningar om inflationsläget“, som dog kan være vanskeligt at vurdere for en ikke-indfødt.

Når man af en så broget buket piller

enkelte blomster ud undgår udvalget ikke at blive ensidigt. Men alligevel:

Et stort og meget fængslende bidrag er givet af Lindahl, som nu efter 40 års pause vender tilbage til sin disputats: *Die Gerechtigkeit der Besteuerung*. De mange års hvile har gjort godt. Ikke alene er formuleringerne meget klare, men der bliver tillige lejlighed til ved en behandling af Myrdals kritik (*Vetenskap och politik i nationalekonomien* fra 1930) at kaste fornyet lys over emnet. Hvad angår formuleringen af problemet angives dette at være „att med utgångspunktet från en analys av drivkrafterna inom den finansiella processen förklara sambandet mellan föreställningen om en rättvis beskattning och föreställningen om en rättvis egendoms fördelning“. Det var og er Lindahls (som Wicksells) opfattelse, „att sambandet mellan dessa föreställningar kunde bli föremål för vetenskabelig analys“. Med rette tilbageviser Lindahl nu Myrdals argument, at man ræsonnerer i ring når man refererer til en formuefordeling, som den fremtræder efter beskatningen. Det er, som Lindahl siger, et simultant problem og ikke en cirkelslutning. Derimod tager Lindahl ikke stilling til det vel vægtige argument imod hans opfattelse, at den hviler på en 100-årig psykologisk opfattelse og statsteori, som har mange dunkle pletter. Hertil kommer de komplicerede forbindelser mellem formue- og indkomstfordeling.

Haberler bidrager med en artikel om „Creeping Inflation“. Denne snigende inflation skyldes dels den fulde beskæftigelse og dels fagbevægelsens styrke. „Inflation, creeping or otherwise, will be the most pressing economic problems facing the U.S. for next years“. Der argumenteres nu, at når man først opdager, at priserne vokser 2–3 pct. om året, vil den snigende inflation hurtigt blive galopperende. Hertil er at bemærke, at når man betragter prisudviklingen i U.S.A. (og andre steder), da er der jo ikke tale om en sådan

ganske jævn stigning, men en skiften mellem – ofte kraftige – ryk opad og stabilitet. (Der er intet empirisk materiale i artiklen). Hertil kommer videre, at selv om man skulle få f. eks. 2 pct.'s prisstigning om året, så fører dette ikke af sig selv over i en galopperende inflation, lige så lidt som en positiv rente ikke fører til at al indkomst spares. Kan renten virkelig være upåvirket af processen? (I en lille fodnote – to linier! – strejfer Haberler problemet, men åbenbart uden at se dets relevans). Artiklen munder ud i en antydning af, at man måske vil kunne hindre den inflationære udvikling ved at forlade den fulde beskæftigelses program. Tidligere nævnes muligheden for opdragelse og overtalelse af arbejderbevægelsens folk. Dette var også Beveridge's løsning. Lyder det naivt og vagt, bør man ikke desto mindre påtænke, at rent faktisk har man i de skandinaviske lande efter krigen fra arbejderside vist „resignation“ og tilbageholdenhed. Haberler vil sige, at dette har ikke været nok til at hindre en svag inflationær udvikling. Og heri har han *måske* ret, men man kan tillige mene, at han stærkt overdriper problemets dimensioner. (jfr. Alvin H. Hansen i *American Economic Review*, 1955, p. 369).

Som bekendt var Ohlin i 5 år professor ved Københavns universitet. Der er da også danske bidrag i bogen: Jørgen Pedersen skriver om hjælp til underudviklede lande og Thorkil Kristensen om kundskabsinvesteringerne. Jørgen Pedersen argumenterer, at en udvikling i de underudviklede lande kan gennemføres også uden den hjælp fra de højt udviklede lande, som jo da heller ikke lige frem står i kø for at komme til. Med rette fremhæves det, at med små og lidet kapitalkrævende midler kan meget nås – ligesom der rigtigt henvises til, at en række af de højt udviklede lande i starten gennemførte en kraftig udvikling uden støtte i kapitalimport. Dette hovedsynspunkt vil formentlig de fleste kunne acceptere. Alligevel

kan det ikke være rigtigt, at „lack of access to foreign funds would not seriously retard their development“. Efter at have påvist, at udvikling er mulig uden hjælp kan man ikke umiddelbart drage slutninger som anført. Når der (i parentes) nævnes, at den offentlige sektor må „(establish) . . . fundamental means of traffic, education, health services and other preconditions for general development“, så er bl. a. dette investeringer, som i et underudviklet område vil kræve en meget større import end de tilsvarende investeringer i et udviklet område. Når der da videre henvises til udnyttelse af „foreign capital . . . on a normal commercial basis“, så er hertil videre at bemærke, at talen om hjælp netop er sat på dagsordenen, fordi disse private kapitalbevægelser *ikke* flyder, som de (efter økonomisk teori) „burde“. Jørgen Pedersens indlæg er imidlertid et meget nyttigt korrektiv til den ofte løsagtige tale om, at hvis blot offentlige kapital i form af hjælp sættes ind, vil alt klares.

Thorkil Kristensen argumenterer, at om end uddannelse i det konventionelle nationalregnskab henregnes til konsum, har denne aktivitet dog mangt og meget til fælles med investeringer. Der gives en række skøn for disse kundskabsinvesteringers omfang her i landet. Disse beregninger konkluderer i, at nettoinvesteringsmængden i kraft af offentlig og privat uddannelse og forskning, publikationsvirksomhed m. v. kunne anslås 25 pct. højere. Det afgørende er her naturligvis ikke, hvilken etikette, man sætter på denne økonomiske aktivitet. Det afgørende er, at synspunktet fastholdes, når man gennemfører sine overvejelser over „konsum“ ctr. „investering“.

P. Nørregaard Rasmussen.

John E. Freund & Frank J. Williams: **Modern Business Statistics.** 539 sider. New York 1958, London 1959. Pris sh. 50/–.

Det var forfatterens primære hensigt,